PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE

od 27. veljače 2014.

o odobravanju odstupanja koje je zatražila Irska u skladu s Direktivom Vijeća 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 1194)

(vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)

(2014/112/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora ([1]), a posebno njezin Prilog III. stavak 2. treći podstavak,

budući da:

(1) Ako je količina gnojiva koju država članica namjerava godišnje upotrebljavati po hektaru drugačija od one navedene u prvoj rečenici Priloga III. stavka 2. drugog podstavka Direktive 91/676/EEZ i u točki (a) navedenog podstavka, tom se količinom ne smije dovesti u pitanje ostvarivanje ciljeva iz članka 1. te Direktive i mora se opravdati na temelju nepristranih kriterija, kao što su dugotrajno razdoblje rasta i usjevi s visokim stupnjem upijanja dušika.

(2) Komisija je 22. listopada 2007. donijela Odluku 2007/697/EZ o odobrenju odstupanja koje je zatražila Irska u skladu s Direktivom Vijeća 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora ([2]), kojom se pod određenim uvjetima na farmama s najmanje 80 % travnjaka dopušta primjena stajskoga gnojiva do granične vrijednosti od 250 kg dušika po hektaru godišnje, u okviru irskog programa djelovanja kako je proveden uredbama Europskih zajednica (*Good Agricultural Practice for Protection of Waters*) iz 2006. (Zakonski instrument br. 378 iz 2006.), a koja je prestala važiti 17. srpnja 2010.

(3) Komisija je 24. veljače 2011. donijela Odluku 2011/127/EU ([3]), kojom je izmijenjena Odluka 2007/697/EZ i odstupanje je produljeno do 31. prosinca 2013. u okviru irskog programa djelovanja kako je proveden uredbama Europskih zajednica (*Good Agricultural Practice for Protection of Waters*) iz 2010. (Zakonski instrument br. 610 iz 2010.).

(4) Odstupanje odobreno Odlukom 2007/697/EZ, kako je izmijenjeno Odlukom 2011/127/EU, godine 2012. odnosilo se na 5 093 farme, što je otprilike 3,34 % ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava s pašnim životinjama, 11,44 % ukupnog broja grla stoke i 5,19 % ukupne neto poljoprivredne površine.

(5) Irska je 4. listopada 2013. Komisiji podnijela zahtjev za produljenje odstupanja na temelju Priloga III. stavka 2. trećeg podstavka Direktive 91/676/EEZ.

(6) Irska u skladu sa člankom 3. stavkom 5. Direktive 91/676/EEZ provodi program djelovanja na čitavom državnom području.

(7) U izvješću Komisije Vijeću i Europskom parlamentu o provedbi Direktive Vijeća 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora utemeljenom na izvješćima država članica za razdoblje 2008. – 2011. navedeno je da je u Irskoj u svim postajama za praćenje srednja vrijednost koncentracije nitrata u podzemnim vodama niža od 50 mg/l, a u 87 % postaja niža je od 25 mg/l. U površinskim je vodama srednja vrijednost koncentracije nitrata u svim postajama za praćenje niža od 50 mg/l, a u više od 99 % postaja niža je od 25 mg/l.

([1]) SL L 375, 31.12.1991., str. 1.
([2]) SL L 284, 30.10.2007., str. 27.
([3]) SL L 51, 25.2.2011., str. 19.

(8) Broj grla stoke i potrošnja kemijskih gnojiva opali su u posljednjim godinama. Brojevi grla stoke, svinja i ovaca smanjili su se za 4 %, 11 %, odnosno 22 % od razdoblja 2004. – 2007. do razdoblja 2008. – 2011. Prosječna količina oslobođenog dušika iz stajskog gnojiva u razdoblju 2008. – 2011. iznosila je 105 kg/ha, što je za 8 % manje nego u razdoblju 2004. – 2007. Prosječna količina oslobođenog fosfora u razdoblju 2008. – 2011. iznosila je 15 kg/ha, što je za 6 % manje nego u razdoblju 2004. – 2007. Prosječna potrošnja dušičnog kemijskog gnojiva u razdoblju 2008. – 2011. smanjena je za 6 % u odnosu na razdoblje 2004. – 2007. Prosječna potrošnja fosfornog kemijskog gnojiva u razdoblju 2008. – 2011. smanjena je za 31 % u odnosu na razdoblje 2004. – 2007.

(9) U Irskoj je 93 % poljoprivrednih zemljišta namijenjeno travnjacima. Na poljoprivrednim gospodarstvima s travnjacima 47 % poljoprivrednih površina obrađuje se ekstenzivno, zbog čega ima nizak prinos i nizak unos gnojiva, 32 % obrađuje se u okviru poljoprivredno-okolišnih programa, a samo 5,2 % obrađuje se intenzivno. Na 7 % poljoprivrednih površina uzgajaju se poljoprivredne kulture. Prosječna potrošnja kemijskih gnojiva na travnjacima iznosi 81 kg/ha dušika i 7 kg/ha fosfora.

(10) Za klimu u Irskoj tipične su ravnomjerno raspoređene padaline tijekom godine i relativno uzak godišnji raspon temperatura, zbog čega je ona pogodna za duga razdoblja rasta trave koja na jugozapadu traju 330 dana godišnje, a na sjeveroistoku 250 dana godišnje.

(11) Nakon razmatranja zahtjeva Irske, uzimajući u obzir irski program djelovanja i s obzirom na iskustvo stečeno odstupanjem od Odluke 2007/697/EZ kako je izmijenjena Odlukom 2011/127/EU, Komisija smatra da količina gnojiva koju je predložila Irska, odnosno 250 kg dušika po hektaru godišnje, neće dovesti u pitanje ostvarivanje ciljeva iz Direktive 91/676/EEZ ako budu ispunjeni određeni strogi uvjeti.

(12) Iz popratnih informacija koje je iznijela Irska vidi se da je predložena količina od 250 kg dušika po hektaru godišnje na poljoprivrednim gospodarstvima s najmanje 80 % travnjaka opravdana na temelju nepristranih kriterija, poput velike neto količine padalina, dugotrajnog razdoblja rasta i velikog prinosa trave s visokim stupnjem upijanja dušika.

(13) Odluka 2007/697/EZ kako je izmijenjena Odlukom 2011/127/EU prestaje važiti 31. prosinca 2013. Kako bi se osiguralo da poljoprivrednici na koje se ona odnosi i dalje imaju koristi od odstupanja, primjereno je donijeti ovu Odluku.

(14) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora za nitrate osnovanog u skladu s člankom 9. Direktive 91/676/EEZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odstupanje koje je dopisom od 4. listopada 2013. zatražila Irska kako bi se dopustila veća količina stajskoga gnojiva od one predviđene u prvoj rečenici Priloga III. stavka 2. drugog podstavka Direktive 91/676/EEZ i u točki (a) navedenog podstavka, odobrava se u skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj Odluci.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „poljoprivredno gospodarstvo s travnjacima" znači gospodarstvo na kojemu je najmanje 80 % poljoprivredne površine dostupne za primjenu gnojiva prekriveno travom;

(b) „pašne životinje" znači stoka (uz iznimku teladi za klanje), ovce, jeleni, koze i konji;

(c) „trava" znači trajni ili privremeni travnjak (privremeni travnjak je onaj koji kao takav postoji manje od četiri godine);

(d) „parcela" znači pojedino polje ili skupina polja, koja su homogena s obzirom na uzgoj, vrstu tla i prakse gnojidbe.

Članak 3.

Područje primjene

Ova se Odluka na individualnoj osnovi primjenjuje na poljoprivredna gospodarstva s travnjacima i pod uvjetima propisanima u člancima 4., 5. i 6.

Članak 4.

Godišnji zahtjev i obveze

1. Poljoprivrednici koji žele da im se odobri odstupanje u skladu s ovom Odlukom svake godine nadležnom tijelu podnose zahtjev.

2. Pri podnošenju godišnjeg zahtjeva iz stavka 1. poljoprivrednici se i pismeno obvezuju da će ispunjavati uvjete navedene u člancima 5. i 6.

Članak 5.

Primjena stajskog i ostalih gnojiva

1. U skladu s uvjetima iz stavaka od 2. do 7., količina stajskoga gnojiva od pašnih životinja upotrijebljena u godini dana na tlu poljoprivrednih gospodarstava s travnjacima, uključujući gnojivo koje životinje ostavljaju za sobom, ne premašuje količinu gnojiva koja sadržava 250 kg dušika po hektaru.

2. Ukupni unos dušika ne premašuje predviđene potrebe dotičnog usjeva za hranjivim tvarima, uzima u obzir količinu dušika dobivenu iz tla te ne premašuje najvišu dopuštenu količinu gnojiva koja se upotrebljava na određenom poljoprivrednom gospodarstvu i koja je utvrđena programom djelovanja za nitrate. Ukupna potrošnja dušika razlikuje se ovisno o prinosu i produktivnosti travnjaka.

3. Svako poljoprivredno gospodarstvo priprema plan gnojidbe u kojemu se opisuje plodored na poljoprivrednom području i planirana primjena stajskog i ostalih gnojiva. Plan se na poljoprivrednom gospodarstvu mora pripremiti za svaku godinu do 1. ožujka. Plan gnojidbe obuhvaća barem sljedeće:

(a) plan plodoreda, u kojemu se navodi površina parcela s travom i parcela s drugim usjevima, uključujući skicu na kojoj je prikazana lokacija pojedinih parcela;

(b) broj grla stoke, opis smještaja i sustava skladištenja, uključujući kapacitet spremnika za gnojivo s kojim se raspolaže;

(c) izračun dušika i fosfora proizvedenih iz gnojiva na poljoprivrednom gospodarstvu;

(d) količinu, vrstu i karakteristike gnojiva otpremljenog s poljoprivrednog gospodarstva ili dostavljenog na njega;

(e) predviđene potrebe usjeva za dušikom i fosforom za svaku pojedinu parcelu;

(f) rezultate analize tla u pogledu stanja dušika i fosfora u tlu ako su dostupni;

(g) svojstva gnojiva koje se namjerava koristiti;

(h) izračun primjene dušika i fosfora iz gnojiva na svakoj parceli;

(i) izračun primjene dušika i fosfora iz kemijskog i drugog gnojiva na svakoj parceli.

Plan gnojidbe revidira se u roku od najviše sedam dana nakon svake promjene u poljoprivrednoj praksi kako bi se osigurala usklađenost između plana i stvarnih poljoprivrednih praksi.

4. Svaki poljoprivrednik vodi poslovne knjige o gnojidbi koje trebaju sadržavati i informacije o upravljanju unosom dušika i fosfora te o zbrinjavanju otpadne vode.

One se podnose nadležnom tijelu za svaku kalendarsku godinu.

5. Za svako poljoprivredno gospodarstvo za koje je odobreno odstupanje poljoprivrednik prihvaća mogućnost kontrole zahtjeva iz članka 4. stavka 1., plana gnojidbe i poslovnih knjiga o gnojidbi.

6. Kako bi se osigurala precizna gnojidba svaki poljoprivrednik kojemu je odobreno odstupanje mora provoditi periodične analize dušika i fosfora u tlu.

Za svaku homogenu površinu poljoprivrednoga gospodarstva najmanje jednom u četiri godine provode se uzorkovanje i analiza plodoreda i karakteristika tla.

Provodi se najmanje jedna analiza na pet hektara poljoprivrednog zemljišta.

Rezultati analize dušika i fosfora u tlu moraju biti dostupni na poljoprivrednom gospodarstvu za koje je odobreno odstupanje.

7. Stajsko gnojivo ne primjenjuje se u jesen prije sjetve trave.

Članak 6.

Upravljanje zemljištem

1. Osamdeset ili više posto površine raspoložive na poljoprivrednim gospodarstvima za primjenu gnojiva moraju činiti travnjaci.

2. Poljoprivrednici kojima je odobreno pojedinačno odstupanje provode sljedeće mjere:

(a) privremeni travnjaci oru se u proljeće;

(b) neovisno o vrsti tla, nakon oranja travnjaka odmah slijede usjevi s visokim stupnjem upijanja dušika;

(c) plodoredi ne uključuju mahunarke ili druge biljke koje vezuju atmosferski dušik.

3. Međutim, drugi stavak točka (c) ne primjenjuje se na djetelinu na travnjacima gdje ona pokriva manje od 50 % površine i na druge mahunarke koje su podsijane s travom.

Članak 7.

Praćenje

1. Nadležno će se tijelo pobrinuti za izradu i godišnje ažuriranje karata koje za svako područje prikazuju postotak poljoprivrednih gospodarstava s travnjacima, životinja i poljoprivrednih zemljišta za koja je odobreno pojedinačno odstupanje te karata o lokalnoj upotrebi zemljišta.

2. Provodi se praćenje tla, površinskih voda i podzemnih voda kako bi se dobili podaci o koncentraciji dušika i fosfora u vodi iz tla, o mineralnom dušiku u profilu tla i koncentraciji dušika u podzemnim i površinskim vodama, kako pod uvjetima odstupanja tako i pod uvjetima bez odstupanja. Praćenje se provodi na zemljištu poljoprivrednog gospodarstva i na poljoprivrednim područjima slijevanja koja su predmet nadzora. Na mjestima praćenja promatraju se osnovne vrste tla, intenzitet obrade, prakse gnojidbe i usjevi.

3. Na poljoprivrednim područjima slijevanja koja se nalaze u blizini najranjivijih vodnih tijela provodi se pojačano praćenje voda.

4. Istraživanja o lokalnoj upotrebi zemljišta, plodoredima i poljoprivrednim praksama provode se na poljoprivrednim gospodarstvima za koje je odobreno pojedinačno odstupanje. Informacije i podaci prikupljeni analizom hranjivih tvari iz članka 5. stavka 6. i praćenje iz stavka 2. ovog članka upotrebljavaju se za izračune, na temelju modela, opsega gubitka nitrata i fosfora s poljoprivrednih gospodarstava za koje je odobreno odstupanje.

Članak 8.

Kontrole

1. Nadležna će se tijela pobrinuti da svi zahtjevi za odstupanje prođu upravnu kontrolu. Ako se kontrolom ustanovi da uvjeti iz članaka 5. i 6. nisu ispunjeni, o tome se obavješćuje podnositelja zahtjeva. U tom se slučaju zahtjev smatra odbijenim.

2. Uspostavlja se program inspekcija na terenu koji se temelji na analizi rizika, rezultatima kontrola prethodnih godina i rezultatima općih nasumičnih kontrola primjene zakonodavstva kojim se provodi Direktiva 91/676/EEZ. Inspekcijama na terenu mora se obuhvatiti najmanje 5 % poljoprivrednih gospodarstava za koje je odobreno pojedinačno odstupanje u pogledu uvjeta utvrđenih u člancima 5. i 6. ove Odluke. Ako se pregledom ustanovi da uvjeti nisu ispunjeni, o tome se obavješćuje poljoprivrednik. Ti se podaci uzimaju u obzir pri odlučivanju o odobravanju odstupanja za sljedeću godinu.

3. Nadležnom se tijelu dodjeljuju potrebne ovlasti i sredstva za provjeru sukladnosti s odstupanjem koje se odobrava u skladu s ovom Odlukom.

Članak 9.

Izvješćivanje

Svake godine najkasnije do lipnja nadležna tijela objavljuju izvješće koje sadržava sljedeće informacije:

(a) karte koje za svaki okrug prikazuju postotak poljoprivrednih gospodarstava, životinja i poljoprivrednog zemljišta za koje je odobreno pojedinačno odstupanje te karte o lokalnoj upotrebi tla navedene u članku 7. stavku 1.;

(b) rezultate praćenja podzemnih i površinskih voda u pogledu koncentracija nitrata, uključujući informacije o trendovima kvalitete vode, kako pod uvjetima odstupanja tako i pod uvjetima bez odstupanja, te učinak odstupanja na kvalitetu vode, u skladu s člankom 7. stavkom 2.;

(c) rezultate praćenja tla u pogledu koncentracija dušika i fosfora u vodi iz tla i mineralnog dušika u profilu tla, kako pod uvjetima odstupanja tako i pod uvjetima bez odstupanja, u skladu s člankom 7. stavkom 2.;

(d) sažetak i ocjenu podataka prikupljenih pojačanim praćenjem voda iz članka 7. stavka 3.;

(e) rezultate istraživanja o lokalnoj upotrebi zemljišta, plodoredima, poljoprivrednim praksama iz članka 7. stavka 4.;

(f) rezultate izračuna, na temelju modela, opsega gubitka nitrata i fosfora s poljoprivrednih gospodarstava za koje je odobreno pojedinačno odstupanje iz članka 7. stavka 4.;

(g) ocjenu provedbe uvjeta za odstupanje na temelju kontrola na razini poljoprivrednog gospodarstva i informacije o poljoprivrednim gospodarstvima koja ne ispunjaju uvjete, na temelju rezultata administrativnih kontrola i inspekcija na terenu iz članka 8. stavaka 1. i 2.

(h) komparativnu analizu kontrola poljoprivrednih gospodarstava u Irskoj kojima je odobreno odstupanje i onih kojima nije odobreno odstupanje. Te informacije moraju sadržavati podatke o godišnjim inspekcijama, administrativnim provjerama, poljoprivrednim inspekcijama u pogledu dogovora o višestrukoj sukladnosti i statistiku o prekršajima.

Članak 10.

Primjena

Ova se odluka primjenjuje u okviru irskog programa djelovanja kako je proveden uredbama Europske unije (*Good Agricultural Practice for Protection of Waters*) iz 2014. (Zakonski instrument br. 31 iz 2014).

Ova Odluka prestaje važiti 31. prosinca 2017.

Članak 11.

Ova je Odluka upućena Irskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. veljače 2014.

Za Komisiju

Janez POTOČNIK

Član Komisije